

**СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ГАЛУЗЕВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ
СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОГО АСОРТИМЕНТУ ЛІКІВ
У СИСТЕМІ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ**

Самборський О.С., Слободянюк М.М.

Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ,
Україна

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Підвищення рівня доступності надання фармацевтичної допомоги (ФД) населенню повинно вирішуватись комплексно, опираючись на стратегічні цілі Національної лікарської політики (НЛП). Одним із важливих напрямків реалізації цілей НЛП (доступність, якість та раціональність застосування ЛЗ) є формування соціально орієнтованої асортиментної політики на фармацевтичному ринку (ФР). Зазначене досягається завдяки ефективному галузевому регулюванню обігу основних ЛЗ (ОЛЗ) й формуванню соціально обумовленого обсягу медичної та фармацевтичної допомоги населенню, що гарантується державою та суспільними інституціями.

Метою наших досліджень є розробка теоретико-прикладних підходів щодо удосконалення галузевого регулювання процесу формування соціально орієнтованої асортиментної політики на вітчизняному ФР.

Нами вперше систематизовано досвід галузевого регулювання ФР та ФД в країнах Європейського Союзу (ЄС), а також науково обґрунтована необхідність розробки та впровадження ефективних механізмів галузевого регулювання ФР у напрямку формування соціально орієнтованої асортиментної політики у відповідності до рівнів надання ФД населенню («життєво забезпечувальний», «здоров'язберігаючий» та «сервісний»). Для цього визначені актуальні завдання галузевого регулювання ФР та обґрунтовані принципи ефективної реалізації соціально орієнтованої асортиментної політики на вітчизняному ФР з урахування інтегративного характеру та багатогранності фармацевтичної діяльності, а також різного рівня суспільних та державних

гарантій компенсації вартості надання ФД населенню. Систематизація проведених теоретичних досліджень знайшла своє відображення у розробленій Концепції моделі галузевого регулювання ФР у напрямку формування соціально орієнтованої асортиментної політики.

Визначено, що у загальноприйнятому визначенні ФР постає як важлива складова макроекономічного комплексу країни та системи фармацевтичного забезпечення населення (СФЗН) одночасно. На ФР окрім суто ринкових завдань покладені й соціальні, ефективна реалізація яких повинна розглядатися у відповідності до цілей НЛП. В той же час, складність формування ефективних відносин між суб'єктами СФЗН, які розподілені з формою власності та господарюванням, а також державою та суспільством обумовлює необхідність формування комплементарного підходу до функціонування механізмів галузевого регулювання у СФЗН. Вважаємо, що у розробці та впровадженні зазначених механізмів повинно бути врахований: **інтегративний** характер функціонування СФЗН; **багатогранність фармацевтичної діяльності**, яка пов'язана з найвищими суспільними цінностями, насамперед зі здоров'ям та життям людей з однієї точки зору, а з іншого пов'язана з об'єктивними потребами фармацевтичних виробників, дистриб'юторів та аптечних закладів отримувати гарантований та стабільний прибуток від виробництва, просування та реалізації ЛЗ кінцевому споживачеві; **різний рівень гарантування** з боку державних та суспільних інституцій компенсації вартості надання ефективної ФД, яка повинна відповідати основним цілям реалізації НЛП.

Опрацьовано та охарактеризовано всебічний зв'язок та взаємодію рівнів організації надання ФД та асортименту ліків, що представлений на ФР, з урахуванням рівнів ФД у СФЗН.

За результатами досліджень розроблена Концептуальна модель галузевого регулювання ФР у напрямку формування соціально орієнтованої асортиментної лікарської політики.